

Abstrakt

Předkládaná práce se zabývá náměstím Jana Palacha v Praze. Náměstí má v Praze poměrně unikátní postavení a sadu předpokladů, aby bylo vysoce reprezentativním městským prostorem. V minulosti tento potenciál vedl k řadě pozoruhodných návrhů jeho uchopení; v dnešní době je však náměstí navzdory tomu v neutěšeném, provizorním stavu z konce devadesátých let minulého století

První část práce sleduje architektonický a urbanistický vývoj lokality od jejího zrodu jako komunikačního uzlu, zejména pak přes proměny dlouhého devatenáctého století a realizované i nerealizované plány století dvacátého, až do současnosti. Pozornost je věnována mimo jiné společenským kontextům jednotlivých záměrů a jejich proměnám v procesu od myšlenky k provedení. Protože sociální a politický kontext často určoval způsob, jakým bylo s lokalitou, respektive náměstím zacházeno, je podle toho první část práce vnitřně traktována.

Druhá část práce se pokouší vystavět teoretický systém, který by napomohl specifikaci náměstí a jejich implikace pro budoucí řešení dnešního stavu napomoci. Východisko zde představuje *archetypologie* náměstí, kterou navrhl architekt a historik umění Paul Zucker v knize *Town and Square from the Agora to the Village Green* (New York, 1959). Zuckerovy *archetypy* interpretuji jako specifické vztahové situace prvků, utváří prostor náměstí. Klasifikací těchto prvků podle jejich funkce v utváření prostoru zkouším rozšířit a adaptovat Zuckerův pohled jako analytickou pomůcku. Její možnosti potom ohledávám třemi volnými aplikacemi na témata týkající se Palachova náměstí.

Klíčová slova:

Praha, urbanismus, historismus, 20. století. městský prostor, náměstí, teorie městského prostoru.